

Motion till riksdagen 2006/07:U305

av Cecilia Wikström i Uppsala m.fl. (fp)

Folkmordet på armenier, assyrier/syrianer/kaldéer och pontiska greker

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förmå Turkiet att öppna de historiska arkiven, så att sanningen om folkmordet på armenier, assyrier/kaldéer/syrianer och pontiska greker under 1915–1918 blir känd.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inom EU verka för att Turkiet erkänner folkmordet på armenier, assyrier/kaldéer/syrianer och pontiska greker.

Motivering

Från april till november år 1915 mördades hundratusentals kristna i dåvarande Osmanska riket (nuvarande Turkiet). I sken av en ”omlokalisering” av kristna genomförde Osmanska riket etnisk rensning av armenier, assyrier/syrianer/kaldéer och pontiska greker. I många stater och forskarkretsar benämns slakten i dag som Armeniska folkmordet. Mindre känt är att även assyrierna/syrianerna/kaldéerna och de pontiska grekerna utsattes för detta. Idag lever i Sverige ca 70 000 assyrier/syrianer/kaldéer som på grund av långvarig förföljelse tvingats lämna sina hem och byar i t.ex. Turkiet och norra Irak.

Sverige tillhör ursprungsländerna som antog FN:s folkmordskonvention 1948. Folkmord enligt FN:s definition är en handling som riktar sig mot en nationell, etnisk, rasmässigt bestämd eller religiös grupp; syftet måste vara att helt eller delvis förinta gruppen; en stor andel av gruppen måste ha blivit dödad; gruppen har blivit utsatt för vissa gärningar (dödande av gruppmedlemmar, levnadsvillkor som är avsedda att leda till gruppens fysiska undergång, förhindrande av födselar m.m.).

Fel! Okänt namn på

Det finns omfattande historisk dokumentation som vittnar om att de kristna minoritetsgrupperna i Osmanska riket utsattes för handlingar som motsvarar FN:s kriterier för vad som definieras som folkmord. Det är förutom de drabbades egna vittnesmål även brev skickade av europeiska och amerikanska diplomater från Turkiet till sina respektive hemländer.

Trots att många länder antagit resolutioner som erkänner folkmordet, har frågan länge varit tabu i Turkiet. Rättsliga processer och offentliga mobbkampanjer har väntat den som vågar ta bladet från munnen. Nobelpristagaren Orhan Pamuk är ett stående exempel på detta när han kritiserade sitt eget land för den fömekelse som har förts om övergreppen på de kristna 1915–23, vilket resulterade i en rättegång mot honom i Istanbul.

EU-processen har bidragit till att de kristna gruppernas situation ”lyfts” på agendan. Men Turkiet har fortfarande ett ansvar för att sanningen om folkmordet på armenierna m.fl. blir känt och att offrens lidande erkänns. EU bör utöva starka påtryckningar på Turkiet att erkänna folkmorden på armenier, assyrier, syrianer, kaldéer och pontiska greker under första världskriget.

Argumenten för att inte erkänna Seyfo handlar egentligen inte om folkmordet har ägt rum eller inte. Det handlar snarare om att man menar att riksdagen inte är någon domstol som har rätt att döma den turkiska staten och att ett erkännande därför inte fyller någon annan funktion än just den symboliska – att tala om ett tragiskt historiskt faktum.

Ett svenskt erkännande av Seyfo skulle dock inte enbart innebära en symbolisk handling. Det skulle även vara en viktig signal gentemot den assyrisk/syrianska gruppen i Sverige. Ett svenskt erkännande skulle också kunna leda till att andra parlament runt om i världen kan komma att erkänna folkmordet.

Slutligen skulle ett erkännande ge Sverige en moralisk grund att stå på när trycket på den turkiska regeringen att öppna arkiven ökar och omvärlden i högre utsträckning kräver att Turkiet tillåter fri forskning, stoppar den statliga censuren för att till slut erkänna att folkmordet under det första världskriget har ägt rum.

Starka påtryckningar krävs också för att Turkiet nu och framdeles skall tvingas respektera de kristna folkens rättigheter.

Stockholm den 31 oktober 2006

Cecilia Wikström i Uppsala (fp)

Fredrik Malm (fp)

Karin Pilsäter (fp)